

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
İletişim Başkanlığı
Stratejik İletişim ve Kriz Yönetimi Dairesi Başkanlığı

SAYI : E-82624015-100-362634
KONU : Dezenformasyonu Tespit Etmek İçin
İpuçları - Afiş Basımı ve Dağıtımı

02.04.2024

DAĞITIM YERLERİNE

İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde “Türkiye hakkındaki propaganda faaliyetlerini takip etmek, değerlendirmek ve bunlara karşı sorumlu kamu kurumları ile işbirliği yapmak, gerekli tedbirleri almak” 6/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde “Devletin stratejik amaç ve hedefleri ile Devletin ve milletin menfaatleri doğrultusunda gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak ulusal ve uluslararası alanda yürütülecek faaliyetlerde uygulanacak stratejik iletişim politikalarını belirlemek.” (ç) bendinde “Türkiye Cumhuriyetine karşı yürütülen psikolojik harekât, propaganda ve algı operasyonu faaliyetlerini belirleyerek her tür manipülasyon ve dezenformasyona karşı faaliyette bulunmak.” Başkanlığımızın görevleri arasında sayılmıştır.

Dijitalleşmeyle birlikte bilgi ekosisteminde yaşanan hızlı değişim ve dönüşüm pek çok faydanın yanı sıra yanlış bilginin üretimi ve hızla yayılması gibi olumsuzlukları da beraberinde getirmiş, dezenformasyon yıkıcı etkileriyle toplumları tehdit eden risklerden biri haline gelmiştir. Toplumsal farkındalık dezenformasyonla mücadelenin en önemli sac ayaklarından biridir.

Bu kapsamda Başkanlığımızca, “Dezenformasyonu Tespit Etmek için İpuçları” başlıklı afiş çalışması yapılmış olup, bu çalışmada bireylerin maruz kaldıkları yanlış ve yanıltıcı bilgileri tespit etmeleri için yol gösterici ve uyarıcı bilgilere yer verilmiştir.

Afiş çalışmasının dijital hali yazı ekinde iletilmiş olup, baskısının yapılarak eğitim öğretim kurumları ve kamu kurum kuruluşları başta olmak üzere toplumun her kesimini kapsayacak şekilde dağıtımının yapılması hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Ek:
Yükseköğretim kurumları afiş

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN
Başkan

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 4568F993-C788-4BBF-8298-FB6CA1EF7334

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cbib-ebys>

Kızıllırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144 ÇANKAYA / ANKARA

Telefon No: Faks No:

e-Posta: 312 590 27 78 İnternet Adresi: www.iletisim.gov.tr

KEP Adresi: cbiletisim@hs01.kep.tr

Bilgi için: Çiğdem ÇOBAN

İletişim Uzmanı

Telefon No:

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
İletişim Başkanlığı
Stratejik İletişim ve Kriz Yönetimi Dairesi Başkanlığı

DAĞITIM LİSTESİ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına
Abdullah Gül Üniversitesi Rektörlüğüne
Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Rektörlüğüne
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğüne
Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğüne
Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğüne
Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörlüğüne
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rektörlüğüne
Aksaray Üniversitesi Rektörlüğüne
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektörlüğüne
Alanya Üniversitesi Rektörlüğüne
Altınbaş Üniversitesi Rektörlüğüne
Amasya Üniversitesi Rektörlüğüne
Anadolu Üniversitesi Rektörlüğüne
Anka Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğüne
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektörlüğüne
Ankara Medipol Üniversitesi Rektörlüğüne
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörlüğüne
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörlüğüne
Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Rektörlüğüne
Antalya Belek Üniversitesi Rektörlüğüne
Antalya Bilim Üniversitesi Rektörlüğüne
Ardahan Üniversitesi Rektörlüğüne
Artvin Çoruh Üniversitesi Rektörlüğüne
Ataşehir Adıgüzel Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Atatürk Üniversitesi Rektörlüğüne
Atılım Üniversitesi Rektörlüğüne
Avrasya Üniversitesi Rektörlüğüne
Avrupa Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğüne
Bahçeşehir Üniversitesi Rektörlüğüne
Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğüne
Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Rektörlüğüne

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 4568F993-C788-4BBF-8298-FB6CA1EF7334

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cbib-ebys>

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144 ÇANKAYA / ANKARA

Telefon No: Faks No:

e-Posta: 312 590 27 78 İnternet Adresi: www.iletisim.gov.tr

KEP Adresi: cbiletisim@hs01.kep.tr

Bilgi için: Çiğdem ÇOBAN

İletişim Uzmanı

Telefon No:

Bartın Üniversitesi Rektörlüğüne
Başkent Üniversitesi Rektörlüğüne
Batman Üniversitesi Rektörlüğüne
Bayburt Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Beykent Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Şehir Üniversitesi Rektörlüğüne
Beykoz Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Bezm-İ Alem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Rektörlüğüne
Bingöl Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörlüğüne
Biruni Üniversitesi Rektörlüğüne
Bitlis Eren Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne
Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğüne
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörlüğüne
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğüne
Bursa Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlüğüne
Çağ Üniversitesi Rektörlüğüne
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğüne
Çankaya Üniversitesi Rektörlüğüne
Çankırı Karatekin Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Rektörlüğüne
Çukurova Üniversitesi Rektörlüğüne
Demiroğlu Bilim Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Rektörlüğüne
Dicle Üniversitesi Rektörlüğüne
Doğuş Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Rektörlüğüne
Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğüne
Düzce Üniversitesi Rektörlüğüne
İstinye Üniversitesi Rektörlüğüne
Ege Üniversitesi Rektörlüğüne
Erciyes Üniversitesi Rektörlüğüne
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörlüğüne
Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörlüğüne
Eskişehir Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 4568F993-C788-4BBF-8298-FB6CA1EF7334

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cbib-ebys>

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144 ÇANKAYA / ANKARA

Telefon No: Faks No:

e-Posta: 312 590 27 78 İnternet Adresi: www.iletisim.gov.tr

KEP Adresi: cbiletisim@hs01.kep.tr

Bilgi için: Çiğdem ÇOBAN

İletişim Uzmanı

Telefon No:

İstanbul Sağlık ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Rektörlüğüne
Fenerbahçe Üniversitesi Rektörlüğüne
Fırat Üniversitesi Rektörlüğüne
Galatasaray Üniversitesi Rektörlüğüne
Gazi Üniversitesi Rektörlüğüne
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğüne
Gaziantep Üniversitesi Rektörlüğüne
Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Giresun Üniversitesi Rektörlüğüne
Gümüşhane Üniversitesi Rektörlüğüne
Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğüne
Hakkari Üniversitesi Rektörlüğüne
Haliç Üniversitesi Rektörlüğüne
Harran Üniversitesi Rektörlüğüne
Hasan Kalyoncu Üniversitesi Rektörlüğüne
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörlüğüne
Hitit Üniversitesi Rektörlüğüne
İğdır Üniversitesi Rektörlüğüne
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğüne
Işık Üniversitesi Rektörlüğüne
İbn Haldun Üniversitesi Rektörlüğüne
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Rektörlüğüne
İnönü Üniversitesi Rektörlüğüne
İskenderun Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Arel Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Atlas Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Topkapı Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Bilgi Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Esenyurt Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Galata Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Gedik Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Gelişim Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Kent Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Kültür Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Medipol Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Okan Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Rumeli Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörlüğüne

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 4568F993-C788-4BBF-8298-FB6CA1EF7334

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cbib-ebys>

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144 ÇANKAYA / ANKARA

Telefon No: Faks No:

e-Posta: 312 590 27 78 İnternet Adresi: www.iletisim.gov.tr

KEP Adresi: cbiletisim@hs01.kep.tr

Bilgi için: Çiğdem ÇOBAN

İletişim Uzmanı

Telefon No:

İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektörlüğüne
İzmir Demokrasi Üniversitesi Rektörlüğüne
İzmir Ekonomi Üniversitesi Rektörlüğüne
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Rektörlüğüne
İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
İzmir Tınaztepe Üniversitesi Rektörlüğüne
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Rektörlüğüne
Kadir Has Üniversitesi Rektörlüğüne
Kafkas Üniversitesi Rektörlüğüne
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi Rektörlüğüne
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörlüğüne
Kapadokya Üniversitesi Rektörlüğüne
Karabük Üniversitesi Rektörlüğüne
Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Rektörlüğüne
Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğüne
Kayseri Üniversitesi Rektörlüğüne
Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne
Kırklareli Üniversitesi Rektörlüğüne
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörlüğüne
Kilis 7 Aralık Üniversitesi Rektörlüğüne
Kocaeli Üniversitesi Rektörlüğüne
Koç Üniversitesi Rektörlüğüne
Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Rektörlüğüne
Konya Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Kto-Karatay Üniversitesi Rektörlüğüne
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğüne
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörlüğüne
Lokman Hekim Üniversitesi Rektörlüğüne
Malatya Turgut Özal Üniversitesi Rektörlüğüne
Maltepe Üniversitesi Rektörlüğüne
Manisa Celal Bayar Üniversitesi Rektörlüğüne
Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörlüğüne
Marmara Üniversitesi Rektörlüğüne
Mef Üniversitesi Rektörlüğüne
Mersin Üniversitesi Rektörlüğüne
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörlüğüne
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörlüğüne
Munzur Üniversitesi Rektörlüğüne
Muş Alparslan Üniversitesi Rektörlüğüne
Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğüne

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 4568F993-C788-4BBF-8298-FB6CA1EF7334

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cbib-ebys>

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144 ÇANKAYA / ANKARA

Telefon No: Faks No:

e-Posta: 312 590 27 78 İnternet Adresi: www.iletisim.gov.tr

KEP Adresi: cbiletisim@hs01.kep.tr

Bilgi için: Çiğdem ÇOBAN

İletişim Uzmanı

Telefon No:

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörlüğüne
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Rektörlüğüne
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğüne
Toros Üniversitesi Rektörlüğüne
Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Rektörlüğüne
Trabzon Üniversitesi Rektörlüğüne
Trakya Üniversitesi Rektörlüğüne
Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektörlüğüne
Türk-Alman Üniversitesi Rektörlüğüne
Türkiye Uluslararası İslam, Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğüne
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğüne
Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğüne
Ordu Üniversitesi Rektörlüğüne
Ufuk Üniversitesi Rektörlüğüne
Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Uşak Üniversitesi Rektörlüğüne
Üsküdar Üniversitesi Rektörlüğüne
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörlüğüne
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğüne
Ostim Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Özyeğin Üniversitesi Rektörlüğüne
Yalova Üniversitesi Rektörlüğüne
Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğüne
Yaşar Üniversitesi Rektörlüğüne
Piri Reis Üniversitesi Rektörlüğüne
Yeditepe Üniversitesi Rektörlüğüne
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektörlüğüne
Sabancı Üniversitesi Rektörlüğüne
Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne
Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörlüğüne
Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörlüğüne
Yüksek İhtisas Üniversitesi Rektörlüğüne
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğüne
Sakarya Üniversitesi Rektörlüğüne
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörlüğüne
Samsun Üniversitesi Rektörlüğüne
Sanko Üniversitesi Rektörlüğüne
Selçuk Üniversitesi Rektörlüğüne
İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğüne
Siirt Üniversitesi Rektörlüğüne

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 4568F993-C788-4BBF-8298-FB6CA1EF7334

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cbib-ebys>

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144 ÇANKAYA / ANKARA

Telefon No: Faks No:

e-Posta: 312 590 27 78 İnternet Adresi: www.iletisim.gov.tr

KEP Adresi: cbiletisim@hs01.kep.tr

Bilgi için: Çiğdem ÇOBAN

İletişim Uzmanı

Telefon No:

Sinop Üniversitesi Rektörlüğüne
Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğüne
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğüne
Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörlüğüne
Şırnak Üniversitesi Rektörlüğüne
Tarsus Üniversitesi Rektörlüğüne
Ted Üniversitesi Rektörlüğüne
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Rektörlüğüne
Tobb Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğüne

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 4568F993-C788-4BBF-8298-FB6CA1EF7334

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cbib-ebys>

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144 ÇANKAYA / ANKARA

Telefon No: Faks No:

e-Posta: 312 590 27 78 İnternet Adresi: www.iletisim.gov.tr

KEP Adresi: cbiletisim@hs01.kep.tr

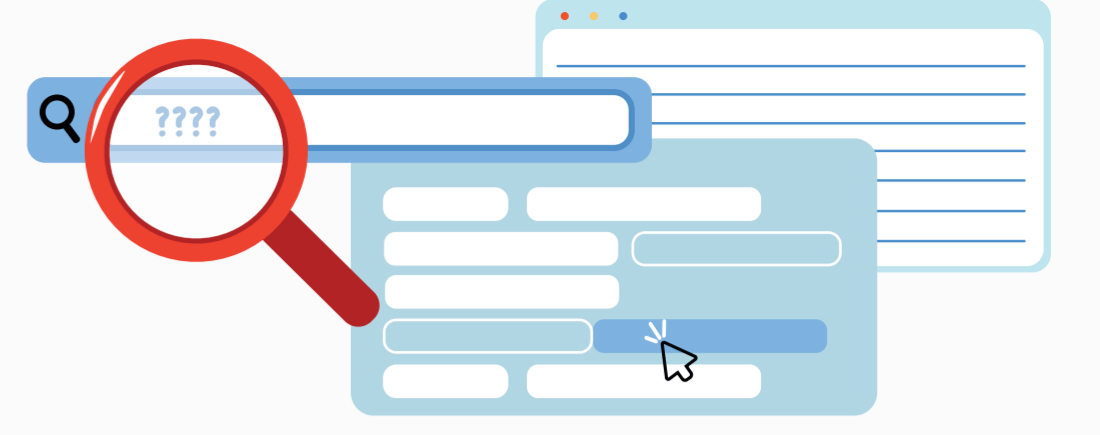
Bilgi için: Çiğdem ÇOBAN

İletişim Uzmanı

Telefon No:

DEZENFORMASYONU TESPİT ETMEK İÇİN İPUÇLARI

Dezenformasyon, yanlış bilginin kasıtlı olarak yanılmak amacıyla yayılması anlamına gelir.

- 1 Yazarın Kim Olduğuna Bak**
 - Yazar gerçek kişi mi kontrol et.
 - Google, LinkedIn, sosyal medya hesapları gibi erişilebilir kaynaklardan yazarı araştır.
- 2 Kaynağı Kontrol Et**
 - Paylaşılan bilgilerin kaynağını kontrol et.
 - İnternet sitesi ise sitenin, "hakkında" bölümünden misyonunu, iletişim bilgilerini ve sitenin güvenilirliğini araştır.
- 3 Bağlantı Adresi ve Uzantılarına Dikkat Et**
 - İnternet sitesinin adres uzantısı; "gov" veya "edu" ile bitiyorsa site güvenilirdir.
 - "com" ile bitiyorsa sitenin güvenilirliğini araştır.
 - ".co" veya "com.co" gibi olağandışı uzantılarla bitiyorsa o siteden uzak dur.
 - Bağlantı adreslerindeki harf oyunlarına karşı dikkatli ol.
- 4 Tarihi Kontrol Et**
 - Haber paylaşım tarihini ve güncelliğini kontrol et.
 - Bazen eski haberler tekrar paylaşılır, ancak bu onların güncel konularla alakalı veya doğru olduğu anlamına gelmez.
- 5 Destekleyici Kaynaklar/Kanıtlar Ara**
 - Okuduğın haberde öne sürülen iddiaları destekleyici kanıtlar olup olmadığına bak.
 - İddialarını kanıtlayamayan kaynaklara karşı dikkatli ol.
- 6 Başlıkların Altını da Oku**
 - Haber başlıkları tıklanma sayısını arttırmak için yanıltıcı ve sansasyonel olabilir.
 - Bir haberin başlığıyla birlikte içeriğini de oku.
 - Tık tuzağına karşı dikkatli ol.
- 7 Resmi Kaynaklara bak**
 - Kriz anlarında ve kritik gelişmelerde resmi kaynakların açıklamalarını takip et.
- 8 İroni veya Mizah mı?**
 - Bazı içerikler ironi ve mizah için üretilebilmektedir. Tuhaf ve sıra dışı görünen içerikler gerçek mi yoksa mizah veya ironi mi gözden geçir.
- 9 Dilbilgisi ve Yazım Hataları Var mı?**
 - Saygın yayın kaynakları, üst düzey dilbilgisi ve yazım standartlarına sahiptir.
 - Yazıda bariz yazım veya dilbilgisi hataları varsa ya yazar aceleyle yayınlamıştır ya da yazdıkları hakkında uzmanlığı yoktur. Yazı dezenformasyon için de üretilmiş olabilir.
- 10 Fotoğraflara Dikkat Et-Tersine Arama Yap**
 - Paylaşımlarda yer alan fotoğraf ve görsellere karşı dikkatli ol. Hazır görsel sitelerinden alınmış, üzerinde oynama yapılmış olabilir.
 - Görseli, Tersine Arama gibi yöntemlerle kontrol et.
- 11 Ön Yargılarını Kontrol Et**
 - Herkesin önyargıları vardır. Başlığın ve haberin neden ilgini çektiğini düşün?
 - Paylaşımın taraflı olup olmadığını, kendi inanç ve önyargılarının seni etkileyip etkilemediğini sorgula.
- 12 Duygularına Hitap Ediyorsa Dikkat Et**
 - Okudukların seni çok kızdırıyor, mutlu ediyor, korkutuyor veya hislendiriyorsa dikkat et.
 - Bu bir yalan haber olabilir mi sorgula. Propagandalarda olduğu gibi yalan haberler de duygularını hedef alır.

www.dmm.gov.tr

OKUDUKLARINI SORGULA
DOĞRULUĞUNDAN EMİN
OLMADIĞIN HIÇBİR ŞEYİ

PAYLAŞMA!

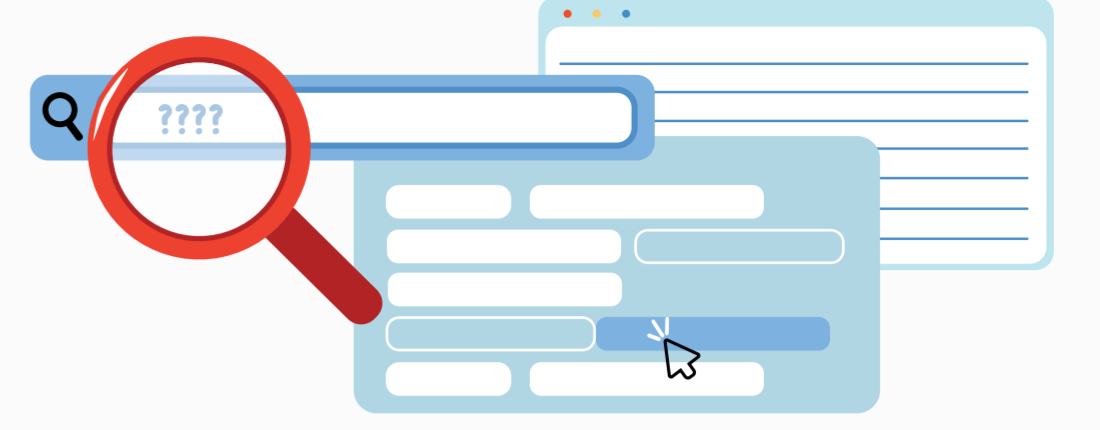

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

DMM

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
Dezenformasyonla Mücadele Merkezi

DEZENFORMASYONU TESPİT ETMEK İÇİN İPUÇLARI

Dezenformasyon, yanlış bilginin kasıtlı olarak yanılmak amacıyla yayılması anlamına gelir.

1 Yazarın Kim Olduğuna Bak

- Yazar gerçek kişi mi kontrol et.
- Google, LinkedIn, sosyal medya hesapları gibi erişilebilir kaynaklardan yazarı araştır.

2 Kaynağı Kontrol Et

- Paylaşılan bilgilerin kaynağını kontrol et.
- İnternet sitesi ise sitenin, "hakkında" bölümünden misyonunu, iletişim bilgilerini ve sitenin güvenilirliğini araştır.

3 Bağlantı Adresi ve Uzantılarına Dikkat Et

- İnternet sitesinin adres uzantısı; "gov" veya "edu" ile bitiyorsa site güvenilirdir.
- "com" ile bitiyorsa sitenin güvenilirliğini araştır.
- ".co" veya "com.co" gibi olağandışı uzantılarla bitiyorsa o siteden uzak dur.
- Bağlantı adreslerindeki harf oyunlarına karşı dikkatli ol.

4 Tarihi Kontrol Et

- Haberin paylaşım tarihini ve güncelliğini kontrol et.
- Bazen eski haberler tekrar paylaşılır, ancak bu onların güncel konularla alakalı veya doğru olduğu anlamına gelmez.

5 Destekleyici Kaynaklar/Kanıtlar Ara

- Okuduğun haberde öne sürülen iddiaları destekleyici kanıtlar olup olmadığına bak.
- İddialarını kanıtlayamayan kaynaklara karşı dikkatli ol.

6 Başlıkların Altını da Oku

- Haber başlıkları tıklanma sayısını arttırmak için yanıltıcı ve sansasyonel olabilir.
- Bir haberin başlığıyla birlikte içeriğini de oku.
- Tık tuzağına karşı dikkatli ol.

7 Resmi Kaynaklara bak

- Kriz anlarında ve kritik gelişmelerde resmi kaynakların açıklamalarını takip et.

8 İroni veya Mizah mı?

- Bazı içerikler ironi ve mizah için üretilebilmektedir. Tuhaf ve sıra dışı görünen içerikler gerçek mi yoksa mizah veya ironi mi gözden geçir.

9 Dilbilgisi ve Yazım Hataları Var mı?

- Saygın yayın kaynakları, üst düzey dilbilgisi ve yazım standartlarına sahiptir.
- Yazıda bariz yazım veya dilbilgisi hataları varsa ya yazar aceleyle yayınlamıştır ya da yazdıkları hakkında uzmanlığı yoktur. Yazı dezenformasyon için de üretilmiş olabilir.

10 Fotoğraflara Dikkat Et-Tersine Arama Yap

- Paylaşımlarda yer alan fotoğraf ve görsellere karşı dikkatli ol. Hazır görsel sitelerinden alınmış, üzerinde oynama yapılmış olabilir.
- Görseli, Tersine Arama gibi yöntemlerle kontrol et.

11 Ön Yargılarını Kontrol Et

- Herkesin önyargıları vardır. Başlığın ve haberin neden ilgini çektiğini düşün?
- Paylaşımın taraflı olup olmadığını, kendi inanç ve önyargılarının seni etkileyip etkilemediğini sorgula.

12 Duygularına Hitap Ediyorsa Dikkat Et

- Okudukların seni çok kızdırıyor, mutlu ediyor, korkutuyor veya hislendiriyorsa dikkat et.
- Bu bir yalan haber olabilir mi sorgula. Propagandalarda olduğu gibi yalan haberler de duygularını hedef alır.

www.dmm.gov.tr

OKUDUKLARINI SORGULA
DOĞRULUĞUNDAN EMİN
OLMADIĞIN HİÇBİR ŞEYİ

PAYLAŞMA!

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

DMM

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
Dezenformasyonla Mücadele Merkezi